

qorti ta' revizjoni, hija prekluziva mill-iżjed tikkunsidra kwistjonijiet li ma tressqux fl-ewwel istanza, għaliex għandu jkun hemm dibattiment sħiħ miż-żewġ partijiet, li jkollhom l-opportunità li jressqu kemm il-provi tagħhom, kif ukoll is-sottomissjonijiet tagħhom, quddiem l-ewwel qorti jew tribunal, li mbagħad dan jgħaddi sabiex jiddeciedi dwar l-istess –it-Tribunal għażel li jsejjes id-deċiżjoni tiegħu fuq ix-xewqa tal-impjegati rikorrenti li tingħatalhom l-opportunità li jsegwu kors ta' taħriġ, li jekk jintemm b'suċċess, kien jagħtihom il-possibilità li japplikaw għall-grad ta' technicians fl-Injection Department meta joħorġu s-sejthiet opportuni, u b'hekk it-Tribunal warrab għalkollox kull konsiderazzjoni legali ta' paragun bejn impjeg u ieħor, jiġifieri bejn il-kariga ta' machine setter fl-Injection Department u l-kariga ta' machine setter f'kull dipartiment ieħor fi ħdan is-soċjetà intimata

MALTA

QORTI TAL-APPELL (Kompetenza Inferjuri)

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tas-16 ta' Ġunju, 2021

Appell Inferjuri Numru 61/2020 LM

**Aften Schembri (K.I. nru 231582M), Paul Bugeja (K.I. nru 335783M),
Rosmark Caruana (K.I. nru 373788M), Anthony Buttigieg (K.I. nru
228755M), Christine Zammit (K.I. nru 33283M), Sefora Cassar (K.I. nru
44987M), Clint Borg Ferriggi (K.I. nru 246185M), Charlon Vella (K.I. nru
319190M), Glenn Steer (K.I. nru 534988M), Anthony Grech (K.I. nru
39978M), Ryan Borg (K.I. nru 6692M), Jonathan Pellicano (K.I. nru
453982M), Leanne Mifsud (K.I. nru 317691M), Paul Pellicano (K.I. nru
44584M), Simon Borg (K.I. nru 474875M), Mario Pisani (K.I. nru 586274M),
Mario Atanasio (K.I. nru 310470M), Frans Vella (K.I. nru 377059M), Clint
Carbonaro (K.I. nru 215884M), Ray Cachia, (K.I. nru 212567M), Norbert Ellul
(K.I. nru 45162M), James Marmara (K.I. nru 276977M), Alexei Bugeja (K.I.
nru 550881M), Dennis Borg (K.I. nru 261770M), Robert Cauchi (K.I. nru**

**409468M), Charlot Spiteri (K.I. nru 369679M), Michael Poulton (K.I. nru 154482M), Anthony Azzopardi (K.I. nru 639860M), Stephen Micallef (K.I. nru 203072M), Ivan D'Amato (K.I. nru 477275M), Johann Ferriggi (K.I. nru 86477M), Alex Casha (K.I. nru 44078M), Glen Ghigo (K.I. nru 273686M), Simon Vassallo (K.I. nru 48475M), Irene Micallef (K.I. nru. 407463M), Mark Grech (K.I. nru. 277580M), Ludvic Griscti (K.I. nru 409988M), Alessio Muscat (K.I. nru 435176M), Donald Grech (K.I. nru 402873M), Sandra Pulis (K.I. nru 107377M), Clayton Cachia (K.I. nru 190585M), Joseph Ellul (K.I. nru 523689M), Michael Faenza (K.I. nru 298177M), Joseph Baldacchino (K.I. nru 213588M), Clint Micallef (K.I. nru 430090M), Henry Zahra (K.I. nru 253273M), Dean Ciantar (K.I. nru 475389M), Peter Paul Caruana (K.I. nru 261390M), Caroline Zammit (K.I. nru 537070M), Marthese Zahra (K.I. nru 567374M), Owen Dimech (K.I. nru 458381M), Anthony Sant (K.I. nru 234554M), Alexander Borg (K.I. nru 161076M), Sean Huber (K.I. nru 279278M), Omar Livori (K.I. nru 167378M), Emmanuel Fenech (K.I. nru 518279M), Anthony Sant (K.I. nru 234554M), Zvetlana Vella (K.I. nru 54090M), Jonathan Pellicano (K.I. nru 453982M), Carmel Aquilina (K.I. nru 438472M), Carmen Sammut (K.I. nru 117590M) u Ives Sciberras (K.I. nru 262477M) u b'digriet tas-17 ta' Ġunju 2014 tneħħew l-ismijiet repetuti Anthony Sant u Jonathan Pellicano u daħal minflok Christian Cauchi (K.I. nru 16683M)
*(ir-rikorrenti)***

vs.

**Playmobil Malta Limited (C 2466)
*(l-intimata)***

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huma żewġ appelli, magħmul wieħed mir-rikorrenti **Aften Schembri (K.I. nru 231582M), Anthony Azzopardi (K.I. nru 639860M), Clint Borg Ferriggi**

(K.I. nru 246185M), Leanne Mifsud (K.I. nru 317691M), Joseph Baldacchino (K.I. nru 213588M), Simon Borg (K.I. nru 474875M), Clint Carbonaro (K.I. nru 215884M), Ray Cachia, (K.I. nru 212567M), Paul Bugeja (K.I. nru 335783M), Peter Paul Caruana (K.I. nru 261390M), Sefora Cassar (K.I. nru 44987M), Dean Ciantar (K.I. nru 475389M), Sean Huber (K.I. nru 279278M), Ivan D’Amato (K.I. nru 477275M), Joseph Ellul (K.I. nru 523689M), Alessio Muscat (K.I. nru 435176M), Carmen Sammut (K.I. nru 117590M), Christian Cauchi (K.I. nru 16683M), James Marmara (K.I. nru 276977M), Rosmark Caruana (K.I. nru 373788M), Charlon Vella (K.I. nru 319190M), Charlot Spiteri (K.I. nru 369679M), Mark Grech (K.I. nru 277580M) u Johann Ferriggi (K.I. nru 86477M) [minn issa ‘l quddiem “ir-rikorrenti”] u l-ieħor incidentalment mis-soċjetà intimata **Playmobil Malta Limited** [minn issa ‘l quddiem “is-soċjetà intimata”] mid-deċiżjoni preliminari [minn issa ‘l quddiem “id-deċiżjoni preliminari”] u mid-deċiżjoni finali [minn issa ‘l quddiem “id-deċiżjoni finali”] mogħtija mit-Tribunal Industrijali [minn issa ‘l quddiem “it-Tribunal”] fil-11 t’April, 2017, u fit-23 ta’ Settembru, 2020, rispettivament, fil-Kwistjoni tax-Xogħol nru 2938/CCG, fejn it-Tribunal permezz tad-deċiżjoni preliminari ddikjara li s-soċjetà intimata ddiskriminat kontra dawk ir-rikorrenti li ma kinux cedew it-talbiet tagħhom fil-konfront tagħha, u dan meta m’offritilhomx l-opportunità li jagħmlu kors ta’ taħriġ bħala *technicians* u permezz tad-deċiżjoni finali ddecieda li r-rikorrenti kellhom jingħataw is-somma nominali ta’ €2,000 (elfejn Euro) li giet stabbilita minnu *arbitrio boni virii*.

Waqt is-seduta tat-28 ta’ Ottubru, 2014, ir-rikorrenti Norbert Ellul, Alex Cascha, Owen Dimech, Mario Pisani, Sandra Pulis, Henry Zahra, Alexei Bugeja,

Carmel Aquilina, Christine Zammit, Anthony Buttigieg ċedew it-talbiet tagħhom fil-konfront tas-soċjetà intimata. Aktar tard f'dawn il-proċeduri ta' appell, ir-rikorrenti James Marmara, Johann Ferriggi, Mark Grech u Jean Huber, ċedew l-appell tagħhom fil-konfront tas-soċjetà intimata permezz ta' nota pprezentata waqt is-seduta tat-3 ta' Marzu, 2021.

Fatti

2. Il-fatti ta' din il-kawża jirrigwardaw l-allegazzjoni magħmula mir-rikorrenti dwar trattament diskriminatorju, meta s-soċjetà intimata naqset milli tofrililhom bħala *machine setters*, l-istess taħriġ li kienu ħadu l-*machine setters* fl-*Injection Department*, li wassalhom għal grad ogħla ta' *Paymobil Technicians* fejn il-paga għoliet sabiex tirrifletti l-bidla fil-grad tagħhom.

Mertu

3. Ir-rikorrenti għalhekk istitwew proċeduri quddiem it-Tribunal fit-13 ta' Lulju, 2011, u dan flimkien ma' diversi rikorrenti oħra, permezz ta' rikors fejn talbu l-imsemmi Tribunal sabiex:

“(1) Jiddikjara li l-aġir tal-Kumpannija intimata fil-konfront tagħhom kif deskritt aktar 'il fuq huwa diskriminatorju;

(2) Jordna lill-Kumpannija sabiex tieġu l-proċeduri kollha biex il-kors in kwistjoni jiġi offrut ukoll lir-rikorrenti fi żmien perentorju mpost mill-istess Tribunal;

(3) Jordna lill-Kumpannija tħallas kumpens ġust lir-rikorrenti għad-diskriminazzjoni sofferta inkluż iżda mhux limitatament għall-paga b'lura u anqas li huma tħallsu konsegwenza tan-nuqqasijiet tagħha;

(4) Jordna li l-Kumpannija ma tistax timpjega 'Technicians' minn barra l-Kumpannija sabiex jagħmlu x-xogħol li normalment jagħmluh 'Paymobil Technicians' fosthom dawk li għamlu l-kors sakemm ikun hemm xi ħadd mir-rikorrenti li wara l-kors jikkwalifika sabiex jimla din il-posizzjoni

(5) Jagħti kwalunkwe ordni oħra u azzjoni oħra xierqa u opportuni fiċ-ċirkustanzi

U dan ai termini tal-artikolu 26 et seq tal-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta".

4. Is-socjetà appellanta wiegbet fejn sostniet li t-talbiet tar-rikorrenti kienu infondati fil-fatt u fid-dritt u għalhekk kellhom jiġu miċħuda.

Id-deċizzjoni preliminari

5. Dawn huma l-konsiderazzjonijiet tat-Tribunal li wasluh għad-deċizzjoni preliminari tiegħu:

"KUNSIDERAZZJONIJIET

Dan it-Tribunal għandu każ fejn il-ħaddiema u r-rappreżentanti tagħhom qed jinsistu li kien hemm wegħda mill-kumpannija intimata li kull min kien fil-grad ta' machine setter kien ser jingħata taħriġ biex meta jinqala' bżonn ta' Paymobil Technician dawn ikun jistgħu japplikaw għalih. Jinsistu li dan it-taħriġ ingħata lill-machine setters tal-Injection Department biss, u għalhekk inkiser il-ftehim verbali li kien hemm, u saret diskriminazzjoni mal-machine setters l-oħra. Ir-rappreżentanti tal-kumpannija Playmobil jiċċdu li qatt kien hemm ftehim hekk, u jispjegaw kif din ma kinitx kwistjoni ta' diskriminazzjoni però kwistjoni ta' esperjenza ta' ċerta ħaddiema u l-esiġenza tal-kumpannija.

Dan it-Tribunal jemmen li hemm bona fede miż-żewġ naħat, però jidher li minkejja d-diversi diskussjonijiet kien hemm xi ftit intransiġenza min-naħa tal-kumpannija intimata. Ir-rappreżentanti tal-kumpannija intimata dejjem jishqu li mhuwix veru li kien hemm strutturar proġettat għall-machine setters kollha f'kull dipartiment, u jinsistu li dan ma jistax ikun għaliex fid-dipartimenti tal-printing u tal-packaging m'hemmx dik is-sitwazzjoni fejn aħjar ikollok ħaddiem li jkun kapaci jagħmilha kemm ta' machine setter kif ukoll ta' technician – ħaddiem hekk kien neċessarju biss fl-Injection Department, u għalhekk inħoloq dak il-post ta' Paymobil Technician. Dan it-Tribunal isib dan l-argument tal-kumpannija intimata bħala loġiku u għalhekk ir-rappreżentanti tal-kumpannija kienu ġenwini. Però donnhom ir-rappreżentanti tas-

soċjetà intimata ma riedux jifhmu l-karba tal-ħaddiema biex jingħatalhom kors biex min ilestih b'suċċess ikun f'pożizzjoni li japplika meta joħorġu sejhiet għal technicians fl-Injection Department. Donnha l-kumpannija ma tridx tifhem li l-machine setters (dawk li mhumieq fl-Injection Department) la qed jippretendu li jsiru Paymobil Technicians fid-dipartiment tagħhom stess, u lanqas ma qed jippretendu li jekk jagħmlu l-kors isiru Paymobil Technicians awtomatikament. Ippretendew biss li jingħataw il-kors bħal ma ngħata lill-machine setters li kienu fl-Injection Department. Imbagħad min ma riedx seta' ma japplikax għall-kors; min ma jgħaddix ikun ma għaddiex; u min jagħmlu u jgħaddi ikollu biss kwalifika li biha jkun jista' japplika għal technician jekk u meta l-Playmobil tkun teħtieġ technicians fl-Injection Department. Huwa minnu li l-kumpannija intimata kienet offriet dak il-kors lill-ħaddiema fl-Injection Department għax kienu ser ikunu l-istess ħaddiema li jibdeu jagħmlu xogħol ta' technicians ukoll, u dan huwa loġiku, però l-kumpannija xxaħħet mal-machine setters l-oħra meta ma offritilhomx l-istess kors biex b'hekk tkun tathom l-istess opportunità ta' impjeg meta tinqala' l-ħtieġa. Naturalment, machine setters fid-dipartimenti l-oħra kienu ser isibu dan il-kors aktar diffiċli għax ma kellhomx l-esperjenza "hands on" bħal ma kellhom il-machine setters tal-Injection Department, però dak kellu jispetta lill-individwu li jirsisti u jara li jirnexxi f'tali kors. Kienu r-rappreżentanti tal-kumpannija intimata li ammettew li kien hemm machine setters fl-Injection Department li għal raġuni jew oħra ma riedux jew ma rnexxilhomx isiru technicians – f'kazijiet bħal dawk posthom kieku kien ikun jista' faċilment jimtela minn machine setters ta' dipartiment ieħor minn fost dawk li jkunu ħadu t-taħriġ bħal dak li kien ġie provdut fl-2007 lill-machine setters tal-Injection Department.

Il-kumpannija intimata bħal gābet diversi raġunijiet, jew skużi, għalxiex ma pprovdietx dan il-kors lill-machine setters l-oħra: ingħad li għax l-ETC ma baqgħetx tipprovdit tali kors, ingħad li l-MCAST ma riedx jagħmel kors tailor-made għall-Playmobil, u ingħad li dan ma ingħatalhomx għax mhux veru ġie imwiegħed u allura ma kienx hemm obbligu.

Dan it-Tribunal jagħmilha ċara li huwa mhux ser ikun jiddeċiedi fuq allegat ksur ta' ftehim verbali bejn iż-żewġ naħat, kif anqas ma ser ikun jiddeċiedi fuq allegat ksur tal-ftehim kollettiv. Dan it-Tribunal ma jemminx li kien hemm ftehim ċar li l-kors in kwistjoni kien ser jingħata lill-machine setters kollha; di fatti meta Jason Deguara (f'isem l-Union) ġie mistoqsi b'mod speċifiku jekk kienx hemm ftehim hekk, ir-risposta evażiva tiegħu kienet illi kieku l-Union irrealizzat li l-kumpannija ma kelliex ħsieb toffri dan il-kors lill-machine setters kollha, l-Union ma kinitx taqbel ma' dan. Dan iwassal għall-konvinzjoni li kull naħa ħasbet ħaġa differenti mill-oħra, però l-

partijiet ma ndunawx li ma kienux qed jaqblu fuq dan id-dettall. Jibqa' fatt li m'hemm ebda ftehim miktub, jew evidenzjat b'xi kitba, li ntlahaq xi ftehim fuq dan. Dwar jekk kienx qed jiġi osservat il-Ftehim Kollettiv jew le, mhux biss ma saret ebda talba f'dan is-sens meta infetaħ dan il-każ, iżda anqas biss ġie esebit il-ftehim kollettiv jew tal-inqas dik il-parti minnu li l-ħaddiema isostnu li ġiet miksura.

Dan il-każ huwa allaċjat mal-Artikoli 26 et sequitur tal-Kap 452 tal-Liġijiet ta' Malta: hekk jingħad sa mir-rikors promotur kif ukoll mid-dikjarazzjoni tal-każ tar-rikorrenti. Dan it-Tribunal jinnota li kif ġie impostat dan il-każ, irid jiġi eżaminat biss jekk inkisirx l-Artikolu 26 b'diskriminazzjoni.

Dan l-Artikolu tal-liġi jgħid:-

26. (1) *Ħadd ma jista' (a) filwaqt li jagħmel reklam jew joffri impjieg jew filwaqt li joffri opportunitajiet ta' impjieg jew meta jiġi għall-għażla ta' applikanti għal impjieg, jassoġġetta xi applikant għal impjieg jew xi klassi ta' applikanti għal impjieg għal trattament diskriminatorju; (b) rigward impjegati li huma diġà fl-impjieg tal-prinċipal, jassoġġetta dawk l-impjegati jew xi klassi ta' impjegati għal trattament diskriminatorju, fir-rigward ta' kondizzjonijiet ta' impjieg jew tkeċċija.*
- (2) *Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, trattament diskriminatorju jinkludi: (a) l-impjieg jew l-għażla ta' persuna li tkun anqas kwalifikata minn persuna tas-sess oppost, sakemm il-prinċipal ma jippruvax li l-azzjoni kienet bbażata fuq raġunijiet aċċettabbli relatati max-xorta tax-xogħol jew għal raġunijiet relatati mat-twettiq jew ma l-esperjenza ta' xogħol magħmul qabel; (b) azzjonijiet li jgħoddu għal impjegat, termini ta' ħlasijiet jew kondizzjonijiet ta' impjieg li huma anqas favorevoli minn dawk li jgħoddu għal impjegat fl-istess xogħol jew xogħol ta' valur ugwali, abbażi ta' trattament diskriminatorju; (c) azzjonijiet li bihom il-prinċipal xjentement jimmaniġġa x-xogħol, iqassam il-biċċiet ta' xogħol jew mod ieħor jirranġa l-kondizzjonijiet tax-xogħol hekk li impjegat ikun assenjat status li manifestament ikun anqas favorevoli minn oħrajn abbażi ta' trattament diskriminatorju.*
- (3) *Id-disposizzjonijiet tas-subartikoli (1) u (2) ... omissis...*
- (4) *Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, il-kliem "joffri impjieg" jinkludu r-reklutaġġ jew it-taħriġ ta' kull persuna bil-ħsieb li dik il-persuna tiġi mpjegata, u għar-rigward ta' persuna li tkun diġà qed taħdem, tinkludi ukoll l-promozzjoni għal grad ogħla jew l-impjieg fi klassi differenti ta' xogħol.*

Dan it-Tribunal jikkonkludi li bl-intransiġenza tal-kumpannija intimata li ma torganizzax korsijiet aktar ta' taħriġ biex machine setters mid-dipartimenti l-oħra

(mhux tal-injection) ikunu jistgħu jitharrġu huma ukoll biex f'każ li jtemmu l-kors b'suċċess ikunu jistgħu japplikaw meta jkun hemm opportunità, ossia ikunu jistgħu japplikaw għal vakanza għall-grad ta' Paymobil Technician, kienet qed issir diskriminazzjoni bi ksur tal-imsemmi Artikolu 26 tal-Kap 452 tal-Liġijiet ta' Malta. Madankollu dawn il-ħaddiema ma jistgħux jippretendu li jieħdu d-differenza fil-paga ta' bejn machine setter u technician, għax wara kollox setgu wehlu fil-kors, considerando li dawn ma kellhomx l-istess esperjenza "hands on" bħal ma kellhom il-machine setters fl-Injection Department. Però l-fatt waħdu li l-kors ma ġiex offrut lilhom jikkonstitwixxi diskriminazzjoni, u ta' dan għandhom ikunu ikkumpensati b'somma nominali ta' darba, skont is-sitwazzjoni partikolari tagħhom, minn meta bdew jaħdmu bħala machine setters 'il quddiem."

Id-deċiżjoni finali

6. It-Tribunal fid-deċiżjoni finali tiegħu, filwaqt li għamel riferiment għas-sentenza fuq citata, iddikjara li r-rikorrenti għandhom jingħataw is-somma nominali ta' €2,000 li huwa kien qed jiffissa *arbitrio boni virii*.

L-Appell

7. Ir-rikorrenti pprezentaw ir-rikors tal-appell tagħhom fit-2 ta' Ottubru, 2020, fejn qegħdin jitolbu lil din il-Qorti sabiex:

"... jogħgħobha tirrifirma ż-żewġ sentenzi fl-ismijiet premissi, Każ Numru 2938/CCG deċiżi nhar il-11 t'April 2017 u nhar it-23 ta' Settembru, 2020 rispettivament billi tilqa' l-aggravji mressqa fl-appell odjern in kwantu għall-Ewwel Sentenza u konsegwentement tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti fl-intier tagħhom u jiġi dikjarat li d-diskriminazzjoni sofferta mir-rikorrenti, illum l-appellanti hija aktar wiesgħa minn dik li kkonkluda dwarha t-Tribunal Industrijali permezz tas-sentenza tiegħu tal-11 t'April 2017 u in kwantu t-Tieni Sentenza billi tilqa' l-aggravji mressqa fl-appell odjern relattivi għall-istess Tieni Sentenza u konsegwentement tillikwida kumpens ġust u ekwu għall-appellanti skont iċ-ċirkustanzi tagħhom u tordna lis-soċjetà appellata sabiex tħallas tali ammont hekk likwidat lil kull wieħed u waħda mill-appellanti bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra s-soċjeta' appellata."

8. Ir-rikorrenti jirrilevaw li s-segweni huma l-aggravji tagħhom fir-rigward tas-sentenza preliminari: (1) it-Tribunal mar *ultra vires* meta daħal fi kwistjonijiet ta' kumpens; u (2) it-Tribunal kien legalment żbaljat meta llimita l-konsiderazzjonijiet tiegħu fir-rigward tad-diskriminazzjoni sofferta minnhom għall-opportunità *o meno* li r-rikorrenti jagħmlu l-kors għal *Paymobil Technicians*. Għal dak li kien jirrigwarda d-deċiżjoni finali, ir-rikorrenti jissottomettu li l-aggravji tagħhom huma dawn: (1) id-deċiżjoni hija nieqsa minn kull forma ta' motivazzjoni; (2) it-Tribunal gie influwenzat mid-deċiżjoni preliminari fil-likwidazzjoni ta' kumpens; (3) fil-likwidazzjoni tal-kumpens, it-Tribunal naqas milli jieħu inkonsiderazzjoni l-provi mressqa quddiemu dwar il-*quantum*, meta saħansitra kellu jagħmel dan "*dejjem skont iċ-ċirkostanzi partikolari ta' kull individwu*"; (4) it-Tribunal skarta l-provi għalkollox meta llikwida l-kumpens f'ammont li fil-verità lanqas biss jirrappreżenta d-differenza fil-paga bejn *machine setter* u *Paymobil Technician* għal sena waħda; (5) it-Tribunal għalkemm ried ifisser li l-kumpens kellu jithallas lil kull wieħed mir-rikorrenti, huwa naqas milli jgħid dan.

Ir-Risposta tal-Appell u l-Appell Incidental

9. Is-soċjetà intimata wiegħbet fid-19 ta' Ottubru, 2020, fejn b'mod preliminari tilqa' billi tissottometti li skont is-subartikolu 82(3) tal-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta, appelli minn deċiżjonijiet tat-Tribunal jistgħu jsiru biss fuq punti ta' liġi, u titlob sabiex l-appell tar-rikorrenti jiġi miċħud filwaqt li tispjega r-raġunijiet tagħha għal dan. Is-soċjetà intimata tiddikjara li hija wkoll ħassitha

aggravata bid-deċiżjonijiet tat-Tribunal, u għalhekk kienet qiegħda tinqeda bl-appell tar-rikorrenti sabiex tinterponi appell inċidentali fejn titlob sabiex titħassar kemm is-sentenza preliminari, kif ukoll dik finali. Tgħid li s-segwent i huma l-aggravji tagħha: (1) fis-sentenza preliminari tiegħu t-Tribunal applika b'mod żbaljat il-liġi meta ddeċieda li hija kienet wettqet diskriminazzjoni a tenur tal-artikolu 26 tal-Kap. 452 stante li kienu nieqsa l-elementi meħtieġa sabiex tissussisti tali diskriminazzjoni; (2) it-Tribunal applika wkoll il-liġi b'mod żbaljat meta mingħajr distinzjoni u/jew konsiderazzjoni tal-fatt illi kien hemm numru ta' rikorrenti li ma kinux impjegati fil-grad ta' *machine setters* meta saret is-sejħha inkwistjoni jew/u saħansitra lanqas kienu biss impjegati mas-soċjetà appellata f'dik id-data; u (3) it-Tribunal ċaħdilha t-talba tagħha sabiex tressaq provi sabiex turi li fil-mori tal-kawża hija kienet għamlet sejħha oħra għal *machine setters* li xtaqu jattendu kors biex isiru *Playmobil Technicians*, u dan bi preġudizzju għad-drittijiet tagħha għal smiġħ xieraq.

Ir-risposta għall-appell inċidentali

10. Fir-riposta tagħhom ir-rikorrenti jgħidu li l-argument li qiegħda għib is-soċjetà intimata fl-ewwel aggravju tagħha, huwa wieħed monk għaliex il-lista ta' diskriminazzjoni msemmija fl-artikolu fejn tingħata d-definizzjoni ta' trattament diskriminatorju mhijiex eżawrjenti u l-ispirtu tal-liġi huwa li l-ħaddiema jiġu protetti minn kull forma ta' diskriminazzjoni. Barra minn hekk, għalkemm is-soċjetà intimata kellha tliet gruppi ta' *machine setters*, hija għażlet li tagħti vantaġġ lil sezzjoni minnhom. Dan kollu filwaqt li jsostnu li l-

ewwel aggravju tal-appell incidentalni jidhol fil-fatti u l-apprezzament tagħhom, iżda din il-Qorti hija prekluziva milli tiegħu konjizzjoni ta' appelli fuq il-mertu.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

11. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkonsidra l-aggravji rispettivi mressqa miż-żewġ partijiet, filwaqt li tiegħu inkonsiderazzjoni wkoll it-twegibiet għall-appelli rispettivi tagħhom, u dan fid-dawl ta' dak kollu li kkonstata u ddecieda t-Tribunal. Iżda qabelhejn ser tibda billi tqis dak li qiegħda tikkontendi s-soċjetà intimata fl-appell incidentalni tagħha, u dan għaliex hawn hija qiegħda tikkontesta l-mertu proprju tal-proċeduri odjerni, u allura l-qofol tagħhom, li huwa t-trattament diskriminatorju li hija allegatament wettqet fil-konfront tar-rikorrenti. Il-Qorti tgħid li kull talba oħra tar-rikorrenti li ssegwi l-ewwel talba għal dikjarazzjoni ta' dikriminazzjoni, tistrieħ fuq dik l-ewwel talba u tista' biss tirnexxi sa fejn tirnexxi hi.

12. Qabel ma tikkonsidra l-aggravju tas-soċjetà intimata, il-Qorti ser tindirizza l-kwistjoni dwar l-inammissibilità ta' appell minn decizjoni tat-Tribunal li qiegħda titqajjem mill-partijiet fir-rigward tal-appell rispettivi tagħhom. Tirrileva qabelhejn li għalkemm ir-rikorrenti qegħdin iqajmu din il-kwistjoni, huma jonqsu milli jagħmlu r-riferiment opportun għad-dispożizzjoni rilevanti fil-liġi. Iżda tqis li huwa s-subartikolu 82(3) tal-Kap. 452, kif iċċitat ukoll mis-soċjetà intimata fil-konfront tal-appell tar-rikorrenti, li għandu jiddetermina l-kwistjoni. Tirrileva wkoll li dan is-subartikolu tal-liġi jillimita għal punt ta' liġi biss dawk l-appelli li jsiru minn decizjonijiet li jittrattaw tkeċċija

mingħajr kawża ġusta u kwistjonijiet li huma regolati permezz tal-para. (a) u (b) tas-subartikolu 75(1) tal-istess liġi. L-appell prinċipali u dak inċidentali la jirrigwardaw tkeċċija, u lanqas xi kwistjoni regolata minn dawn id-dispożizzjonijiet tal-aħħar, u għalhekk il-Qorti ma tara l-ebda ostakolu sabiex tiegħu konjizzjoni tagħhom it-tnejn.

L-ewwel aggravju tas-soċjetà intimata:

[it-Tribunal applica b'mod żbaljat il-liġi meta sab li s-soċjetà intimata kienet wettqet diskriminazzjoni ai termini tal-artikolu 26 tal-Kap. 452]

13. Is-soċjetà intimata tibda billi tiċċita t-tifsira ta' "*trattamento discriminatorju*" kif jipprovdi għaliha l-artikolu 2 tal-Kap. 452. Tissottometti li kemm mis-sentenza appellata, kif ukoll mill-provi, ma jirriżulta l-ebda riferiment għal xi karatteristika protetta f'din it-tifsira. Hawnhekk hija tagħmel riferiment għal sentenza tat-Tribunal mogħtija fil-każ nru 2199/JB f'Ottubru 2006 fl-ismijiet **Ritianne Bajada u Underwear Limited**, filwaqt li tiċċita silta minnha fejn ġie dibattut l-element ta' diskriminazzjoni. Fid-dawl ta' dak li ntqal f'din is-sentenza, is-soċjetà intimata ssostni li sabiex ikun hemm *trattamento discriminatorju*, għandu jkun hemm "*comparator*" ossija persuna/i li huma fl-istess ċirkostanzi jew sitwazzjoni fejn id-differenza bejn iż-żewġ persuni/grupp ta' persuni hija proprju dik il-karatteristika li hija protetta. Tirrileva li l-bażi tal-allegata diskriminazzjoni hija nieqsa għalkollox fil-proċeduri odjerni, u r-raġuni għalfejn hija kienet illimitat is-sejha tagħha għal dawk il-*machine setters* li

kienu jaħdmu fl-*Injection Department*, kienet msejsa fuq konsiderazzjonijiet oġġettivi relatati mal-prattiċi u eżiġenzi tax-xogħol. Tispjega li l-*machine setters* fl-*Injection Department* kienu effettivament qegħdin jagħmlu xogħol ta' *technician*, iżda dan mingħajr il-kwalifiċi meħtieġa u għalhekk hija kienet iddeċidiet sabiex tneħhi l-grad ta' *machine setters* minn dan id-dipartiment biss, u minflok toħloq il-pożizzjoni ġdida ta' *Paymobil Technician* fi ħdan il-grad ta' *technician*, u dan applikabbli għall-*Injection Department* biss, mingħajr ħsieb li jiġi estiż għal xi dipartiment ieħor. B'hekk il-kors ta' taħriġ kien magħmul b'mod li kien jolqot l-eżiġenzi, in-neċessitajiet u r-realtajiet tal-*Injection Department*. Minn hawn, is-soċjetà intimata tgħaddi sabiex tispjega d-differenzi ċari li kienu jiddistingwu *machine setter* fl-*Injection Department* mill-bqija tal-*machine setters*. Tgħid li l-ewwel distinzjoni kienet dik fit-taħriġ innifsu li kien saħansitra jdum sitt xhur, fejn it-taħriġ tal-*machine setters* l-oħra kien ta' inqas minn sitt ġimgħat u allura inqas intensiv. Il-*job description* ukoll kienet differenti fejn dik ta' *machine setter* fl-*Injection Department* kienet tindika li l-kariga kienet "to act as assistant to the technician" minħabba n-natura teknika tax-xogħol. Il-ħiliet ukoll kienu ferm superjuri minn dawk tal-*machine setters* f'dipartimenti oħra. Tgħid li ma seta' jkun hemm ukoll l-ebda paragun fl-iżvolġiment tax-xogħol stess stante l-kumplessità tat-teknoloġija tal-makkinarju użat fl-*Injection Department*, li kien rifless fil-valur oġġla tal-komponenti tal-magni adoperati u fil-ħin ferm aktar twil meħtieġ sabiex tiġi issettjata magna u l-għarfien tekniku involut. B'hekk is-soċjetà intimata ssostni li d-deċizzjoni sabiex it-taħriġ jinfetaħ biss għall-*machine setters* fl-*Injection Department* kienet waħda dettata mill-prattiċi ta' xogħol, esperjenza, ħiliet u taħriġ akkwiziti mill-istess *machine setters*, u li b'hekk kien ser ifisser

kontinwità fl-izvolgiment tax-xogħol. Tgħid li wara kollox it-Tribunal stess indika li fl-eventwalità li t-taħriġ jiġi offrut lill-*machine setters* anki fid-dipartimenti l-oħra, dawn probabbilment ma kinux ser jirnexxu stante n-nuqqas ta' esperjenza li kellhom il-*machine setters* fl-*Injection Department*. Għalhekk ma kien jeżisti l-ebda "*comparator*" bejn il-*machine setters* l-oħrajn u ta' dan id-dipartiment, ġaladarba huma ma kinux materjalment f'ċirkostanzi simili għal xulxin, u hija ma tistax tinsab ħatja ta' aġir diskriminatorju. B'hekk it-Tribunal kien skorrett meta fid-deċiżjoni preliminari sabha ħatja ta' trattament diskriminatorju fil-konfront tar-rikorrenti.

14. Fir-riposta tagħhom ir-rikorrenti jgħidu li l-argument li qiegħda ġgħib is-soċjetà intimata fl-ewwel aggravju tagħha, huwa wieħed monk u ma jregix għal dawn ir-raġunijiet: (a) il-lista ta' diskriminazzjoni msemmija fl-artikolu fejn tingħata d-definizzjoni ta' trattament diskriminatorju ma kinitx *exhaustive* u l-ispirtu tal-liġi huwa li l-ħaddiema jiġu protetti minn kull forma ta' diskriminazzjoni; (b) għalkemm is-soċjetà intimata kellha tliet gruppi ta' *machine setters*, hija għazlet li tagħti vantaġġ lil sezzjoni minnhom. Dan kollu filwaqt li jsostnu li l-ewwel aggravju jidhol fil-fatti u l-apprezzament tagħhom, iżda din il-Qorti hija prekluziva milli tiegħu konjizzjoni ta' appelli fuq il-mertu.

15. Il-Qorti ser tikkonsidra l-ewwel dak li jipprovdi l-Kap. 452 fir-rigward ta' "*trattament diskriminatorju*" li qed jiġi allegat mir-rikorrenti li twettaq mis-soċjetà intimata fil-konfront tagħhom. L-artikolu 2 ta' dik il-liġi jagħti s-segwententi tifsira:

"trattamenti diskriminatorju" tfisser kull distinzjoni, esklużjoni jew restrizzjoni li ma tkunx ġustifikabbli f'soċjetà demokratika inkluża diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-istat konjugali, tqala, jew tqala potenzjali, sess, kulur, diżabilità, twemmin reliġjuż, opinjoni politika jew sħubija fi trade union, jew f'assoċjazzjoni ta' prinċipali"

16. Kif sewwa jirrelevaw ir-rikorrenti, id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 2 tal-Kap. 452 ma jillimitawx it-trattament diskriminatorju kontemplat mill-Att għal dawk il-każijiet elenkati kif qiegħda tikkontendi s-soċjetà intimata, imma saħansitra jipprovdi għal *"...kull distinzjoni, esklużjoni jew restrizzjoni li ma tkunx ġustifikabbli f'soċjeta' demokratika..."*, liema ċirkostanzi jistgħu ma jkunux dawk imsemmija speċifikament fl-istess artikolu 2 bħala dawk *"inkluża"* f'din it-tifsira pjuttost wiesgħa. Għalhekk jonqos imbagħad li wieħed jikkonsidra dawk id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 26 li din il-Qorti tagħraf li jistgħu jkunu applikabbli għall-każ odjern:

"26. (1) Hadd ma jista' –

(a) ...

(b) rigward impjegati li huma diġà fl-impjieg tal-prinċipal, jassoġgetta dawk l-impjegati jew xi klassi ta' impjegati għal trattament diskriminatorju, fir-rigward ta' kondizzjonijiet ta' impjieg ...

(2) Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, trattament diskriminatorju jinkludi:

...

(b) azzjonijiet li jgħoddu għal impjegat, termini ta' ħlasijiet jew kondizzjonijiet ta' impjieg li huma anqas favorevoli minn dawk li jgħoddu għal impjegat fl-istess xogħol jew xogħol ta' valur ugwali, abbażi ta' trattament diskriminatorju;

(c) azzjonijiet li bihom il-prinċipal xjentement jimmaniġġa x-xogħol, iqassam il-biċċiet ta' xogħol jew mod ieħor jirranġa l-kondizzjonijiet tax-xogħol hekk li impjegat ikun assenjat status li manifestament ikun anqas favorevoli minn oħrajn abbażi ta' trattament diskriminatorju.

...

(4) *Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, il-kliem "joffri impjeg" jinkludu r-reklutaġġ jew it-taħriġ ta' kull persuna bil-ħsieb li dik il-persuna tiġi mpjegata, u għar-rigward ta' persuna li tkun diġà qed taħdem, tinkludi ukoll l-promozzjoni għal grad oġġla jew l-impjeg fi klassi differenti ta' xogħol."*

17. Fil-każ odjern jirrizulta mir-rikors promotur li l-ilment tar-rikorrenti li jaħdmu bħala *machine setters* mas-soċjetà intimata, fir-rigward tal-allegat trattament diskriminatorju fil-konfront tagħhom, huwa dwar il-fatt li s-soċjetà intimata kienet tat l-opportunità lill-*machine setters* fl-*Injection Department* sabiex isegwu kors ta' taħriġ, li permezz tiegħu huma kienu ser jilħqu fil-grad il-ġdid ta' *Paymobil Technicians*, u dan a spejjeż tal-imsemmija soċjetà intimata u b'kollaborazzjoni tal-MCAST.¹ Jirrivaw li fil-fatt dawk l-istess *machine setters* segwew il-kors ta' taħriġ u ngħataw grad oġġla, kif rifless ukoll fil-paga tagħhom. Dan filwaqt li l-ebda *machine setter* ieħor fl-istess grad ma gie offrut sabiex isegwi l-imsemmi kors ta' taħriġ, u s-soċjetà intimata saħansitra kienet qiegħda timpjega *technicians* minn barra minflokhom, meta huma setgħu ngħataw l-opportunità li jsegwu l-kors ta' taħriġ u b'hekk jieħdu l-grad ta' *Paymobil Technicians*. Fir-rikors tal-appell tagħhom, ir-rikorrenti jmorru oltre u jallegaw diskriminazzjoni ulterjuri, imma l-Qorti tgħid li bħala qorti ta' revizjoni, hija prekluzi milli tikkunsidra kwistjonijiet li ma tressqux fl-ewwel istanza. Dan għaliex għandu jkun hemm dibattiment sħiħ miż-żewġ partijiet, li jkollhom l-opportunità li jressqu kemm il-provi tagħhom, kif ukoll is-sottomissjonijiet tagħhom, quddiem l-ewwel qorti jew tribunal, li mbagħad dan jgħaddi sabiex jiddeciedi dwar l-istess.

¹ Ara wkoll ittra tal-GWU tal-05.04.11 lis-soċjetà intimata, *a fol.* 181.

18. Is-soċjetà intimata fir-risposta tagħha kkontendiet li l-kariga ta' *machine setter* fl-*Injection Department* ma kinitx baqgħet aktar rilevanti, u din għet amalgamata ma' dik ta' *technician* sabiex b'hekk tneħħiet l-ewwel kariga. Qalet li dan sar permezz ta' ristrutturar f'dak id-dipartiment, u dan ma sar fl-ebda dipartiment ieħor fejn il-kariga ta' *machine setter* baqgħet rilevanti u neċessarja.

19. Imma l-Qorti tgħid li l-ilment tar-rikorrenti ma jistax jirnexxi u t-Tribunal ma ddecidiex sew id-deċiżjoni preliminari tiegħu. Tagħraf li t-Tribunal sewwa osserva li l-argument li ressqet is-soċjetà appellanta, li kien biss fl-*Injection Department* li kien neċessarju li impjegat ikun kapaci jagħmilha ta' *machine setter* u anki ta' *technician*, kien wieħed loġiku u t-Tribunal ħass li r-rappreżentanti tagħha kienu ġenwini f'dan. Il-Qorti tagħraf ukoll li ma jirrizulta li hemm lok għal ebda dubju dwar il-veracità tax-xhieda tagħhom, u għalhekk aktar 'l isfel f'din is-sentenza hija ser tistrieħ fuq il-verżjoni mogħtija minnhom fir-rigward tar-responsabbilitajiet ta' din il-kariga.

20. Imma minkejja din id-dikjarazzjoni tiegħu, it-Tribunal xorta waħda għażel li jsejjes id-deċiżjoni tiegħu fuq ix-xewqa tal-impjegati rikorrenti li tingħatalhom l-opportunità li jsegwu kors ta' taħriġ, li jekk jintemm b'suċċess, kien jagħtihom il-possibilità li japplikaw għall-grad ta' *technicians* fl-*Injection Department* meta joħorġu s-sejħiet opportuni. B'hekk it-Tribunal warrab għalkollox kull konsiderazzjoni legali ta' paragon bejn impjieg u ieħor, jiġifieri bejn il-kariga ta' *machine setter* fl-*Injection Department* u l-kariga ta' *machine setter* f'kull dipartiment ieħor fi ħdan is-soċjetà intimata, u minflok aċċetta dak li r-rikorrenti qegħdin jippretendu li huwa d-dritt tagħhom.

21. Imma saħansitra anki hawn t-Tribunal ma kienx korrett meta osserva li “[d]onnha l-kumpanija ma tridx tifhem li l-machine setters (dawk li mhumix fl-*Injection Department*) la qed jippretendu li jsiru *Paymobil Technicians* fid-dipartiment tagħhom stess, u lanqas ma qed jippretendu li jekk jagħmlu l-kors isiru *Paymobil Technicians* awtomatikament”. Dan il-Qorti tgħidu għaliex it-talba numru (3) fir-rikors promotur, fejn ir-rikorrenti qegħdin jippretendu kumpens ġust “... inkluż iżda mhux limitatament għall-paga b’lura u anqas li huma tħallsu konsegwenza tan-nuqqasijiet tagħha”, jagħmel ċar proprju l-għan li ried jilħaq ir-rikors tagħhom. Iżda meta mbağhad it-Tribunal ippronunzja ruħu fl-istess sentenza dwar il-kumpens li għandu jingħatalhom, huwa donnu jaċċetta li għar-rikorrenti d-diskriminazzjoni allegata kienet qiegħda ssarraff f’telf rappreżentanti d-differenza bejn il-paga tagħhom u dik ta’ *technician*. Il-Qorti tieqaf hawn dwar il-kwistjoni tal-allegat telf u l-kumpens mitlub, sabiex qabelxejn tikkonstata jekk verament is-soċjetà intimata ttrattat il-*machine setters* tagħha b’mod diskriminatorju.

22. Tibda billi tikkonsidra dak li jipprovdi l-para (b) tas-subartikolu 26(1) tal-Kap. 452, li jikkontempla trattament diskriminatorju mwettaq mill-prinċipal kontra l-impjegati permezz tal-ħolqien ta’ kundizzjonijiet differenti. Is-subartikolu (2) tiegħu jipprovdi b’mod aktar speċifiku għal dak li jista’ jikkostitwixxi trattament diskriminatorju. Mhuwiex kontestat il-fatt li dawk l-impjegati l-oħra li jaħdmu fl-*Injection Department* u li laħqu *Paymobil Technicians* wara li segwew kors ta’ taħriġ, u r-rikorrenti wkoll, kellhom grad li fin-nomenklatura kien l-istess, u kien magħruf bħala *machine setters*. Iżda l-Qorti tagħraf li skont kif qiegħda tikkontendi s-soċjetà intimata, minkejja l-

kariga tagħhom kienet imsejha l-istess, jirriżulta li x-xogħol eżegwit minn *machine setter* fl-*Injection Department* ma setax isir minn *machine setter* minn dipartiment ieħor, imma l-kuntrarju seta' jsir. Ma jidhirx li dan il-punt tant kruċjali sabiex jirnexxi l-ilment tagħhom, gie kkontestat mir-rikorrenti iżda jirriżulta biċ-ċert li t-Tribunal naqas li jindaga u jiddeċiedi dan il-punt kruċjali fil-vertenza.

23. **Jason Deguara**, li f'dak iż-żmien kien *shop steward* tal-GWU mas-soċjetà intimata, xehed² “...u kif qed ngħid l-eżiġenza tal-injection, mhix l-eżiġenza tal-printing, jgħid li huwa xogħol totalment differenti. Jgħid li għalkemm jien *machine setter* f'*Department A* u int *machine setter* f'*Department B*, ir-rwoli tagħna fil-kumpannija huma totalment differenti”. **Matthias Fauser**, illum CEO u qabel COO tas-soċjetà intimata, jagħti verżjoni aktar ċara u dettaljata³ meta jgħid dan li ġej:

“In the Injection Department we had a very specific sort of a specific case different to all the other areas of the company. The Injection Department is a very strongly technically driven area with very very high technology and what we need are technical people, very technical people. So, in the other areas we have lower technologies which are easy to handle, we had therefore in all the areas same structures which was usually the same level relatively lenient level which was in a process leader, process technicians, process setters, process operators, we had that throughout everywhere. Then we started realising that in the Injection Department, the process setters, we had a lot a lot of process setters which had a lot of experience and a lot of hands on experience and we were realizing that they did practically most of it up to the technician level and then, let me try and explain a little bit different, to make a setup in the injection was, you had to start putting a moulding, you have to start sort of opening a number of pages on the PC to start a setup but they were not allowed to finish a setup. So we always had this issue that they start a

² Seduta tas-27.11.12 a fol. 41.

³ Seduta tas-26.05.15 a fol. 182.

setup and the technician had to finish a setup and we realized that we had a lot of wastage.

...

...and that is when we started discussing and saying look we need to restructure our Injection Department in order to get motivation and to get all people on the same level and practically at the injection, eliminate the machine setters yes.

...

Printing area, packaging area, where we have other processes ...

...

In these departments we have as well technically drive ...everywhere is technically driven in our areas but with much lower level, so we have still and uptill today we have there successfully operating in our setup and we have technicians on top of it, so it is still till today and it is good that we have no issue with that."

24. Dan ix-xhud kien enfatiku u saħansitra ma ħalla l-ebda dubju, li min-naħa tas-soċjetà intimata qatt ma kien hemm ħsieb li t-taħriġ jiġi offrut lill-*machine setters* f'dipartimenti oħra:

"...that was the actual call for application which went to each and every single process setter at injection.

...

And let me rephrase here it says all process setters of the injection with the aim of upgrading your technical knowledge and then there is another important thing which to me latest latest day of the bell should have been rining if somebody thought of anything which was not correct which was prior to reaching the conclusion, the company informed the Union and both parties agreed that all process setters of the injection process, should be given the change to follow the course and aim at being successful. As I said earlier the subject was never on the table".⁴

25. Dan huwa korraborat mix-xhieda ta' **Robert Cauchi**, li fiż-żmien tal-kwistjoni bejn il-partijiet kellu l-kariga ta' *process kamba manager*, fejn jgħid

⁴ *Ibid. a fol. 193.*

b'mod kategoriku għall-aħħar li qatt ma ssemwew il-*machine setters* ta' dipartimenti oħra fid-diskussjonijiet li kienu saru mal-GWU u qatt ma tressqet 'il quddiem il-kwistjoni tagħhom fil-laqgħat li kienu saru.⁵ Dan kien ikkonfermat minn **Helga Ellul** fix-xhieda tagħha, fejn iżżid tgħid li fir-rigward tal-pretensjoni tal-GWU “[w]e made it very clear that is not possible, that is not necessary and not possible”, imma xorta waħda kienu avviċinaw lill-MCAST wara li tressqu l-ilmenti ta' *machine setters* oħra minn dipartimenti oħra, sabiex isir eżerċizzju fejn qabelxejn tiġi assessjata l-esperjenza tagħhom.⁶ Barra minn hekk, jirriżulta li mhuwiex kontestat u kif għaraf it-Tribunal fid-deċiżjoni preliminari tiegħu, li ma kien hemm l-ebda ftehim bil-miktub li jirrifletti dak li qegħdin jikkontendu r-rikorrenti.

26. Dak li xehed dwaru Matthias Fauser huwa rifless fix-xhieda ta' Robert Cauchi, li wkoll jispjega aktar fil-fond id-differenzi li kien jagħmel ix-xogħol ta' *machine setter* fl-*Injection Department* different u superjuri għal dak ta' *machine setters* f'dipartimenti oħra⁷:

“Ok, jekk tidhol fil-parti tal-injection mill-ewwel nista' nibdilek li t-teknologija kompletament differenti jigifieri I can go straight to the point. Ma' tistax tqabbel it-teknologija li hemm fl-injection process mat-teknologija in the other 3 departments, il-product group 1, product group 2 u product group 3.

...

Meta qed ngħidu f'injection moulding machine, anke jekk tara l-investment li hemm fuq magna tal-injection 1, injection moulding machine u tikkumpara ma' printing

⁵ *Ibid* a fol. 207.

⁶ Seduta tat-02.06.15, a fol. 215 u 219 sa 221. Ara wkoll ix-xhieda ta' **Ivan Refalo** fl-istess seduta, a fol. 236, fejn jagħmel punt ferm importanti li Helga Ellul kienet insistiet li l-kors li kellhom f'moħħom li jsir b'kollaborazzjoni mal-MCAST sabiex impjegat jiġi promoss għal *technician*, ma kienx ser jagħti d-dritt awtomatiku li tali mpjegat jitla' fil-grad ta' *technician* għaliex skont hi “*I will pay the job not the qualification*”.

⁷ Ara wkoll xhieda ta' **Ivan Refalo** *Performance and Development Manager* fid-Dipartiment tal-HR, a fol. 226-229.

machine hemm baħar jaqsam. Għandek forma, trid ittella' forma li tiswilek ma' xi 30,000 hemm forom irhas u hemm forom oġġla milli qed ngħidlek, jista' jkollok forma li tiswa ħafna flus u ma tistax tieħu żball, prattikament malli tieħu żball qed toħloq ħafna spejjeż. Meta tidħol fil-proċessi l-oħra bħal per eżempju printing process, qed nitkellmu fuq jigs zgħar, jiġifieri qed nitkellem fuq jigs imdaqqa jiġifieri 10cm forsi zgħar fejn int iddaħħal playmobil part hemmhakk u tissettja l-clisher, tissettja plate zgħira u jekk tara l-process tinduna mill-ewwel id-differenza u s-setting tas-setter huwa mill-ewwel immedjat li malli jissettja s-setter jista' jistartja qed jitlob l-għajnuna lit-technician. Meta qed nidħlu f'process tal-injection is-sitwazzjoni hija differenti, għandek parametri qed ngħidlek jiġifieri mhux kemm taqbad tgħid, anke jekk nikkontestaw it-tip ta' training li ngħata minn process għall-ieħor huwa kompletament baħar jaqsam, nistgħu ngħidu hemm differenza distakk bejn persuna li jrid jittejnja ruħhu fuq l-injection meta persuna jittrenja fuq process oħra. Nista' mmurlek ukoll fil-product group 1 li hemm fil-product group 1 u product group 3, hemm il-packing process, il-packing process infatti hija mmexxija ħafna mill-machine setters u dawn ikunu prattikament jekk tinduna jkun ex-operators ħafna minnhom ikunu ħadu ftit training u wasslu għall-machine setters, il-kumplessità tal-magna l-anqas tinħass ħdejn tal-injection biex tħaddem l-injection

...

Nista' nissammerizza kollox f'accountability u l-kumplessità tal-magni x'beda jiġri, għandek machine setter qed tippuxxa għal-limit fejn inti qed tgħidli inti għandek tkun technician fejn inti għandek topera daqs technician...

Il-proda groups l-oħra t-teknologija hija differenti kif pruvajt nispejja, l-iskills ta' dik il-persuna hija ħafna differenti minn dik tal-injection u nista' nispejja anke t-training, it-training per eżempju kelli każ dalgħodu nista' nsemmi l-każ dalgħodu, għandna technician dieħel fil-process tal-printing, technician dieħel fil-każ ta' training, illum qed niddiskutu jekk jagħmilx ġimgħa jew sitt ġimgħat training. Meta qed nitkellmu fuq l-injection wara sitt xhur probation ma jkun spicċa t-training...

27. Il-Qorti tgħid li x-xogħol aktar kumplessiv u tekniku ta' machine setter fi ħdan l-Injection Department huwa rifless sew fil-Job Description tiegħu⁸, li jibda billi jstabbilixxi li l-għan prinċipali ta' din il-kariga hi sabiex "[t]o act as an assistant to the technician, particularly on machines, material and moulds,

⁸ A fol. 258.

ensuring that machines are in working order”, u jsir aktar evidenti meta paragnat mar-responsabbilitajiet ta’ *machine setters* oħrajn fid-dipartiment tal-*Assembly* u dak tal-*Printing*.⁹

28. L-ebda kontroezami ma sar min-naħa tar-rikorrenti dwar din il-kwistjoni, li kif diġa’ ngħad, essenzjalment tikkostitwixxi l-qofol tal-vertenza bejn il-partijiet. Izda huma qajmu żewġ każijiet partikolari rispettivi ta’ żewġ impjegati li minn dipartimenti oħra ġew trasferiti għall-*Injection Department*. Izda Matthias Fauser fix-xhieda tiegħu jispjega b’mod ċar tant li ma jħalli l-ebda dubju dwar dak li verament ġara, li dawn kienu żewġ każijiet straordinarji, li saħansitra anki l-*Union* kienet aċċettat.¹⁰

29. Helga Ellul, li kienet tokkupa l-kariga ta’ CEO sa Settembru 2012, anki hija qalet li ma kienx hemm paragn bejn il-magni fl-*Injection Department* u dawk fid-dipartiment l-oħra, għaliex:

“You can’t compare, I mean the machine, the Injection Department is the heaviest investment part because each machine is in the region of €200,000, then each mould again you have moulds from 50 to a €150,000 so you have millions of investments, you cannot run the plant without that core and that core is fundamental in the competitiveness of a plant.”

30. Dwar ix-xogħol li kien jingħata *machine setter* fi ħdan il-kumpannija, tispjega li dan kien:

⁹ Ara l-*Job Description* rispettiva tagħhom a fol. 261 u a fol. 263 u anki ix-xhieda ta’ **Dollys Darmanin**, seduta tad-09.06.15, a fol. 268 et seq.

¹⁰ Seduta tad-09.02.16, a fol. 493.

“Very specific, you started as a setter in the injection, in the other departments there is more flexibility because it’s...machine, printing machine, very easy machinery, whereas injection moulding you have heavy moulds, I mean you cannot compare the process”.

31. Helga Ellul qalet li t-tneħħija tal-grad ta’ *machine setter* sabiex inħoloq dak ta’ *Paymobil Technician*, kien parti mill-istrutturar li ġie neċessitat mill-bżonn li internament l-impjant hawn Malta jibqa’ dejjem wieħed kompetittiv, jiġifieri tgħid *“[i]t wasn’t a cost cutting, it was effectiveness”¹¹*, wara li kien infetaħ impjant ieħor tal-kumpannija fir-Repubblika Ċeka, fejn il-pagi kienu ferm inqas minn dawk ta’ Malta. Tgħid saħansitra illi:

“We were efficient in the other departments and in the other departments there was work done in Germany, in the Czech Republic but on injection we were only, the only ones in Malta, they didn’t do that in the Czech Republic so we wanted to strengthen our process”.

32. Fid-dawl ta’ dan kollu l-Qorti ma tistax ma taqbilx mas-sottomissjonijiet tas-soċjetà intimata li t-Tribunal applika l-liġi b’mod żbaljat meta ddikjara li hija kienet aġixxiet b’mod diskriminatorju fir-rigward tal-*machine setters* impjegati fid-dipartimenti l-oħra barra l-*Injection Department*.

33. Għalhekk issib ġustifikat l-ewwel aggravju tas-soċjetà intimata kif imressaq permezz tal-appell incidentali tagħha, u tilqgħu, filwaqt li tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-tieni u tat-tielet aggravju fl-imsemmi appell incidentali, ġaladarba ser tgħaddi sabiex tħassar id-deċiżjoni preliminari. Għal din l-istess raġuni, il-Qorti ser tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-appell tar-rikorrenti, li fir-rigward tad-deċiżjoni preliminari jittratta (a) kwistjoni ta’ *ultra*

¹¹ Seduta tat-02.06.15, a fol. 215-216.

vires meta allegatament it-Tribunal fid-deċiżjoni preliminari tiegħu saħansitra ppronunzja ruġu dwar il-kumpens li kellhom jingħataw; (b) diskriminazzjoni ulterjuri; u fir-rigward tad-deċiżjoni finali jittratta (a) in-nuqqas ta' kull forma ta' motivazzjoni fl-imsemmija deċiżjoni finali; (b) il-kumpens li gie stabbilit.

Decide

Għar-raġunijiet premeżsi, il-Qorti tiddeċiedi billi:

- (a) tilqa' l-appell incidentalment tas-soċjetà intimata, u dan limitatament kif ingħad aktar 'il fuq f'din is-sentenza;**
- (b) tilqa' l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà intimata għat-talbiet tar-rikorrenti, li qegħdin jiġu miċħuda;**
- (c) tastjeni milli tiegħu konjizzjoni ulterjuri tal-appell tar-rikorrenti;**
- (d) filwaqt li tħassar u tirrevoka kemm id-deċiżjoni preliminari u anki d-deċiżjoni finali tat-Tribunal.**

L-ispejjeż tal-proċeduri quddiem it-Tribunal, kif ukoll dawk tal-appell tar-rikorrenti u dak magħmul incidentalment mis-soċjetà intimata, għandhom ikunu a karigu tar-rikorrenti.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

Rosemarie Calleja
Deputat Registratur